

**Corpus Juris Canonici, Per Regulas Naturali Ordine
Digestas, Usuque Temperatas, Ex Eodem Jure, Et
Conciliis, Patribus, Atque Aliunde Desumptas, Expositi**

Opus, Tum In Rebus Obscuris Claritate, Tum Dispersis Collectione ac
delectu, in contrariis conciliatione, eximium, simulque Indicibus ac
Præfationibus, Notisque quamplurimis & exquisitis illustratum, ; In Tres
Tomos divisum

Complectens Prolegomena Ad Jus Canonicum In Se Et Universim
Consideratum

Gibert, Jean-Pierre

Coloniæ Allobrogum, 1735

§.VIII. Quid faciendum circa Concilii Provincialis Decreta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74413)

lium Provinciale venire nolentes, hi foli, qui è Conciliis *Aurelian. Tolet. & Basiliensibus* eruuntur, non sunt de numero pro prima Parte *Regule* allatorum; atqui Canon *Toletanus* eandem pœnam præcipit, ac allati: Canon verò *Basiliensis* non est ad rem; quia loquitur de his, qui nolent venire ad Concilium Generale, qui Concilium Basileæ convocatum, aliudque alibi celebrare tentarent, & hic sermo fit de his, qui Provinciali adesse nolunt, nec tentant tamen Concilium Schismaticum celebrare. Canon verò *Aurelianensis* unius tantum pœnæ, nempe semestris à Missarum celebratione suspensionis, meminit.

Dicitur in *Regula*, hæc pœna indigitari; quia Canon *Aurelianensis* non expressè innovatur à Concilio Tridentino; sed inter alios innovatos ab eo, tantum indicatur.

§. VII.

Quæ agenda in Concilio Provinciali?

REGULA.

Circà agenda in Concilio Provinciali, non alia leguntur in Corpore Juris Canonici, quam quæ sequuntur.

1. Concilium Provinciale, per singulas Provincias, omnia debet administrare, & gubernare. Quod restringendum, tum ad Causas, quæ omnes Provincie Episcopos, vel plerosque, vel saltem duos simul tangunt; tum ad Causas, in quibus, vel Episcopi accusantur, vel ab his appellatur; has enim Causas ad Concilium pertinere ex infrâ notandis patebit, secus de aliis. C. 9. CAUS. IX. QUÆST. II. C. 16. CAUS. III. QUÆST. VI.

2. Omnes Causas Ecclesiasticas ventilare, vel in prima, vel in secunda Instantia examinare, scrutari, discutere potest; sed non omnes definire: majorum enim definitio, Sedi Apostolicæ reservatur. C. 5. 6. 7. CAUS. III. QUÆST. VI.

3. Quæ correctione & reformatione digna sunt, cum Dei timore tractare debet. C. 25. de Accus.

4. Relegendi sunt in eo aliorum Conciliorum Canones Provincie bono necessarii, utilesque; atque, ut serventur, in transgressores pœna est infligenda. C. 25. de Accus.

5. Instituenda ab eo, per singulas Dioceses, personæ idoneæ, providæ, scilicet, & honestæ, quæ intrâ tempus ab uno ad aliud Concilium elapsurum, ea, quæ corrigenda & reformanda sunt simpliciter & de plano, absque ulla Jurisdictione, sollicitè investigent: eaque Concilio deferant. *ibid.*

6. Clericus sive de suo, sive de alio, conquerratur Episcopo, in Concilio Provinciali judicandus est. C. 46. CAUS. XI. QUÆST. I.

7. Injustè ab Episcopo excommunicatus, appellare potest ad Concilium Provinciale: quod extendendum ad omnes conquerendi causas, quas Diocesanus quisque contrâ suum habet Episcopum. C. 2. 4. 5. 30. 31. CAUS. XI. QUÆST. III.

8. Episcopus graviter delinquens, à Papa in Concilio Provinciali deponitur. Concilium hanc potestatem habet in Gallia. Si verò ejus culpa non sit de positione digna, ab ipso Concilio punitur. Quæcumque sit Episcopi Causa criminalis, in Concilio tractatur. C. 10. CAUS. XI. QUÆST. III. C. 23. CAUS. XII. QUÆST. I. CAUS. V. QUÆST. IV. C. I.

9. Presbyter & Diaconus deponi non possunt, nisi in Concilio Provinciali, in quo cum Episcopo conveniunt; sed differunt ab illo, in eo, quod, ad Diaconum deponendum, tres sufficiant Episcopi, & ad deponendum Presbyterum, sex: ad depositionem verò Episcopi, duodecim Episcopi requirantur; ac Papæ autoritas; juxta Disciplinam à falsis Decretalibus investam; quoad postremum. C. 15. QUÆST. VII. C. 3. 4. 5. ead. CAUS. & QUÆST. citantur à Cap. 2, de Panis.

10. Quæstiones inter Episcopos, de Parochiis apud Concilium Provinciale judicandæ sunt. C. 1. CAUS. 16. QUÆST. III.

11. In illo, discutiendæ incidentes, circà dogmata, ambiguitates. C. 36. vel 37. *Apostolor. ad calcem Decreti.*

§. VIII.

Quid faciendum, circà Concilii Provincialis Decreta?

Tria tantum in Canone præcepta leguntur circà Concilii Provincialis Decreta.

1. Ut quamprimum publicentur in Synodo Diocæsana, à quolibet Provinciali Episcopo. Cap. ult. DIST. XVIII. C. 25. de Accusat.

2. Eorum observationem quilibet Comprovincialis curet Episcopus. *Eod. C. 25.*

3. Ut puniatur suspensione, qui alterutrum neglexerit. *Eod. C. 25.*

Nota obiter, circà pœnam, in primi præcepti transgressores C. ult. DIST. XVIII. citatum bimestrem ferre Excommunicationem, ipso facto incurrandam, quæ Excommunicatio, cum sit ad determinatum tempus, nunc usitata suspensioni non est ab similibus.

Cætera scitu necessaria in Corpore Juris omiſſa, circà Concilia, tam Generalia, quam Particularia, in subsequentibus Observationibus de hujusmodi Conciliis, explicabuntur.

APPENDIX AD REGULAS CIRCA CONCILIA,
in quo DE SYNODO DIOECESANA.

Cum *Synodus Diocæsana* condere possit Statuta, semperque usa sit hac potestate, eaque etiamnum passim gaudeat, sive tota illa resideat in Præside; sive partim in cæteris Synodi Membribus, de quo in Dissertatione, circà hanc Synodum, inferius subjicienda; æquum visum est, ut, quæ Textus Juris Canonici de hoc Cætu doceant, iis, quæ de Conciliis dicta sunt, subnecterentur, C. 9. de Major. & Obed.

REGULA UNICA.

Circà Synodum Diocæsanam non alia docet Jus Canonicum, quam ista.

1. SYNODUS ex Græco interpretatur COEUS. C. 1. §. *Synodus* DIST. XV.

2. Dicitur *Episcopalis*, quia ab Episcopo convocatur. C. 25. de Accus.

3. Synodus Diocæsana celebranda est quotannis, idque tempore congruo, quale est, quod ad aliquid majus non deputatur; nec iter agentibus incommodum. 16. de 18. C. 25. de Accus. C. 2. Sess. XXIV. de Ref. C. 24. de Consecrat. DIST. III.

4. Inter Jura Episcopalia recensetur, eoque loci permiscetur, quæ ad Legem Diocæsanam pertinent, cum spectantibus ad Legem Jurisdictionis: quare hinc inferre fas est, ad quam illarum Legum hoc jus spectet. C. 16. de Off. Ordin.

5. Nomine *Synodatici*, duo *solidi* debentur Episcopo. *ibid.* Apud Gallos, hoc jus ita vocatur, quia in Synodo solvitur: abolevit plerisque in locis.

6. Majora Diocæsis negotia in ea tractanda. Undè, in ea publicanda à Conciliis Generalibus Decreta, vel à Conciliis Provincialibus, similibusve Statuta; in illa minuendus est Missarum numerus, quando nimis est, ita, ut omnes celebrari nequeant, vel Eleemosyna, ad hoc relicta, non est sufficiens. C. 16. Sess. XXIII. de Ref. *ibid.* C. 17. DIST. XVIII. C. 25. de Accus. C. 4. Sess. XXV.

In illa eligendi Judices, quibus causæ delegentur à Papa, ejusve Legato in partibus committendæ, quæque idèd ii esse debent, qui à Sede Apostolica delegari valeant. *Eod. Sess. C. 10.*

7. Omnes